

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **C., spol. s.r.o.**, so sídlom v P., zastúpeného JUDr. Z., advokátkou v P., proti žalovaným **1/ T. a.s.**, so sídlom v P., zastúpeným Advokátskou kanceláriou P., spol. s.r.o., so sídlom v P., v mene a na účet ktorej koná advokát JUDr. P., **2/ Mestu Prešov**, so sídlom v Prešove, Hlavná č. 73, zastúpenému JUDr. A., advokátom v P., **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12 C 72/2005, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Prešove z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na tomto súde pod sp. zn. 16 Co 142/2010, takto

r o z h o d o l :

Členovia senátu 16Co Krajského súdu v Prešove JUDr. A. K., JUDr. B. B. a JUDr. M. F. **n i e s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na tomto súde pod sp. zn. 16 Co 142/2010 (vec vedená na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12 C 72/2005).

O d ô v o d n e n i e

V konaní, ktoré je na Krajskom súde v Prešove vedené pod sp. zn. 16 Co 142/2010 žalobca vzniesol námietku zaujatosti voči všetkým sudcom tohto súdu. Námietku odôvodnil tým, že sudcovia sa mu, ako účastníkovi konania vo viacerých veciach, proti Mestu Prešov, navonok nejavia ako nestranní. Ich rozhodovanie sa dotýka mesta Prešov, v ktorom títo sudcovia žijú, majú svoje rodiny a známych. Konkrétne poukazoval na prípad, v ktorom podal ústavnú sťažnosť (proti rozhodnutiu Krajského súdu v Prešove), z dôvodu nevylúčenia sudkyne Okresného súdu Prešov JUDr. G. z prejednávania a rozhodovania vecí, napriek tomu, že právny zástupca účastníka (Mesto Prešov) chodievala na obed so sudcami Okresného súdu Prešov a tiež primátor mesta Prešov (JUDr. Hagyari) pozná sudcov Okresného súdu Prešov ako bývalý advokát.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 31. marca 2011, sp. zn. 7 Nc 21/2011(č.l. 173) rozhodol, že členovia senátu 16Co Krajského súdu v Prešove JUDr. A. K., JUDr. B. B. a JUDr. M. F. nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci.

Podaním doručeným súdu 14. júla 2011 žalobca vzniesol opakovane námietku zaujatosti voči sudcom Krajského súdu v Prešove JUDr. A. K., JUDr. B. B. a JUDr. M. F.. Poukázal na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 448-2010 zo dňa 13. apríla 2011, ktorým tento zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8 Co 139/2009, 8 Co 138/2009 zo dňa 21. januára 2010 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uvedeným nálezom Ústavný súd Slovenskej republiky okrem iného rozhodol, že základné právo spoločnosti O., s.r.o., na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd , uznesením krajského súdu porušené bolo. Členovia senátu Krajského súdu v Prešove 16 Co JUDr. A. K. a JUDr. B. B. boli dňa 21. januára 2010 členmi senátu Krajského súdu v Prešove, ktorého rozhodnutie bolo Ústavným súdom Slovenskej republiky zrušené. Jedinou spoločníčkou spoločnosti O., s.r.o. je PhDr. D. J., ktorá je aj spoločníčkou žalobkyne v tomto konaní a konateľom spoločnosti, O. s.r.o. je konateľ žalobkyne – P. J.. Podľa názoru žalobcu, predchádzajúca činnosť JUDr. A. K. a JUDr. B. B. odôvodňuje zaujatosť celého senátu 16 Co, Krajského súdu v Prešove.

JUDr. A. K. a JUDr. B. B. vo vyjadrení k opakovanej námietke zaujatosti zhodne uviedli, že sa necítia byť vo veci zaujatí. Účastníkov konania nepoznajú, nemajú k nim žiaden vzťah a nemajú vzťah ani k ich právnym zástupcom. Konajú len v zmysle zákona. Námietku považovali za nedôvodnú. Dali do pozornosti predchádzajúce rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Nc 21/2011 zo dňa 31. marca 2011, ktorým členov senátu 16 Co Krajského súdu v Prešove (JUDr. A. K., JUDr. B. B. a JUDr. M. F.) z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 16 Co 142/2010 nevyvlúčil.

JUDr. M. F. vo vyjadrení k opakovanej námietke zaujatosti uviedol, že nebol členom senátu 8 Co Krajského súdu v Prešove, ktorý rozhodoval vo veci sp. zn. 8 Co 138,139/2009 a teda dôvody uvedené v opakovanej námietke zaujatosti sa ho netýkajú. Tiež dal do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Nc 21/2011 zo dňa 31. marca 2011.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Prešove (§ 16 ods. 1 O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť uvedenej námietky z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní veci, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu, sledovanému uvedeným ustanovením, zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to: 1/ k veci, v rámci ktorého by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo 2/ k účastníkom konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo 3/ k zástupcom účastníkov konania, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod 2/.

V zmysle ustanovenia § 14 ods. 3 O.s.p. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z vyjadrenia sudcov JUDr. A. K., JUDr. B. B. a JUDr. M. F., ktorí majú vo veci v súlade s platným rozvrhom práce rozhodovať, nezistil žiadne také skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodit' pochybnosť o ich nezaujatosti v zmysle uvedeného ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p. Uvedení sudcovia uviedli, že vo veci nie sú zaujatí, nemajú žiadny vzťah k prejednávanej veci a ani k účastníkom konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že súčasťou základného práva na prejednanie veci pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu účastníka súdneho konania, ktorý podal takýto návrh podľa § 15a O.s.p. a vylúčiť označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho

prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 27/98 z 25. marca 1998).

I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z pojednania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z pojednania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z pojednania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranné rozhodovať (II ÚS 105/01, Sbíрка nálezů a usnesení ÚS ČR, sv. 23, nález č. 98, str. 11).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods.2 zák. č. 385/2000 Z. z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu. Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednanom prípade splnené.

Meradlom pre hodnotenie objektivity sudcu nemôže byť subjektívne hľadisko účastníka konania, ktoré je spravidla motivované tým, že súd nebude konať a nerozhodne

podľa jeho predstáv. Takéto hodnotenie správnosti súdneho konania, resp. rozhodovania nepatrí účastníkovi konania a nemôže objektívne zakladať pochybnosti o nezaujatosti sudcu.

Pokiaľ súd vyššieho stupňa alebo ústavný súd zruší rozhodnutie súdu nižšieho stupňa (rozhodnutie, na prijatí ktorého sa sudca podieľal), je súd, rozhodnutie ktorého bolo zrušené, viazaný právnym názorom vysloveným v zrušujúcom rozhodnutí. Sudca ktorého rozhodnutie bolo zrušené sa nemusí vždy (úplne alebo sčasti) stotožniť s právnym názorom zaujatým v rozhodnutí, ktorým bolo zrušené jeho rozhodnutie sudcu alebo rozhodnutie, na prijímaní ktorého sa podieľal, musí ho však jednoznačne rešpektovať a vychádzať z viazanosti týmto rozhodnutím (pozri napríklad § 226 O.s.p., § 243d ods. 1 O.s.p. a tiež § 56 ods. 6 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov). To za predpokladu, že sa po zrušení napadnutého rozhodnutia nezmení skutkový základ veci natoľko, že je vylúčená aplikácia právneho názoru súdu vyššieho stupňa alebo ústavného súdu na nový skutkový základ. Z obsahu spisu nevyplýva a žalobca to ani nenamieta, že by uvedení sudcovia po zrušení ich predchádzajúceho rozhodnutia Ústavným súdom Slovenskej republiky nerešpektovali právny názor v ňom vyslovený a konali by svojvoľne bez opory v zákone (so zámerom ukrátiť žalobcu na jeho právach). Len takéto konanie by totiž mohlo zakladať objektívne pochybnosti o ich nezaujatosti.

Na vylúčenie uvedených sudcov Krajského súdu v Prešove preto nestačí len samotná skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho senátu vo veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 8Co 138,139/2009 , na ktorých sa podieľali len sudcovia JUDr. A. K. a JUDr. B. B., boli Ústavným súdom Slovenskej republiky zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie odvolaciemu súdu.

Treba tiež poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Nc 21/2011 z 31. marca 2011, ktorým tento už rozhodol o námietke zaujatosti voči sudcom JUDr. A. K., JUDr. B. B. a JUDr. M. F. (členovia senátu 16 Co Krajského súdu v Prešove) tak, že títo nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 16 Co 142/2010. Vzhľadom na veľmi krátky časový odstup nie je dôvodne domnievať sa, že by sa ich postoj k veci, účastníkom alebo ich zástupcom zmenil natoľko, aby vzbudzoval pochybnosti o ich nezaujatosti relevantné z pohľadu § 14 ods. 1 O.s.p..

Dôvodom, pre ktorý Najvyšší súd SR opakovane rozhodol o (opakovanej) námietke zaujatosti bola skutočnosť, že navrhovateľ vzniesol námietku zaujatosti z iného dôvodu.

Nakoľko Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadnu takú okolnosť, ktorá by mohla byť považovaná za relevantnú z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p., nevyhovelo vznesenej námietke zaujatosti a rozhodol tak, že vo výroku tohto uznesenia uvedení sudcovia Krajského súdu v Prešove nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. septembra 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta